

ความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น: การพิจารณาข้อมูลทางการเงิน

Assessing Financial Performance of Village Funds in Khon Kaen

ศิริลักษณ์ สุทรชัย (Siriluck Sutthachai)*
นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร (Napaporn Likitwongkajorn)¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โดยเน้นศึกษาข้อมูลทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านจำนวน 400 กองทุน ใน 4 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้พิจารณาอัตราส่วนทางการเงินร่วมกับการใช้วิธีการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิธีการจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) และการทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารทางการเงินใกล้เคียงกัน มีบางหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินที่แตกต่างแสดงว่า หมู่บ้านเหล่านั้นอาจมีความสามารถในการบริหารทางการเงินแตกต่างไปจากกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่ากองทุนหมู่บ้านที่มีเปอร์เซ็นต์ในการปันส่วนรายได้เข้าเป็นเงินสมทบกองทุนสูงอาจมีความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ให้พัฒนาเป็นสถาบันทางการเงินได้อย่างเข้มแข็ง งานวิจัยนี้อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการนำข้อมูลทางการเงินที่ได้มีการจัดทำโดยกองทุนฯ มาประยุกต์ใช้ในการวิจัย และอาจก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานและการบริหารกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นระบบมากขึ้น

Abstract

This research aimed to assess the financial performance of village funds in Khon Kaen. The financial ratios of four hundred village funds in Khon Kaen were investigated by using descriptive analysis, cluster analysis, and the Spearman Correlation test. The results indicate that most village funds are capable of managing their financial resources at the same level. However, the results reveal that some village funds possess different financial ratios from those of most village funds, suggesting that they possibly have different levels of financial management capability. Furthermore, the results imply that village funds that have a high percentage of revenue appropriation to the fund are likely to have high financial performance. This research has provided a systematic approach in evaluating village funds' performance regarding financial information and this may lead to the improvement of village fund management.

คำสำคัญ: กองทุนหมู่บ้าน งบการเงิน อัตราส่วนทางการเงิน

Key words: Village fund, financial statements, financial ratios

¹ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

* Corresponding author, e-mail: sirsut@kku.ac.th

บทนำ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีนโยบายการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างต่อเนื่องหนึ่งในนโยบายนั้นคือ การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานและรายได้ด้วยตนเอง เช่น โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของกระทรวงมหาดไทย การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และการกู้ยืมผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่รัฐบาลไทย ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในระดับหมู่บ้านมีการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการจัดการและบริหารเงินทุนด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน และก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้น ในปี 2544 รัฐบาลจึงได้มีการประกาศ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการและกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจำนวน 71,495 หมู่บ้าน ข้อมูลปัจจุบันได้มีหมู่บ้านจำนวน 71,439 จำนวนหมู่บ้านได้รับการอนุมัติดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2549)

หลังจากที่กองทุนหมู่บ้านได้เริ่มมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ได้มีงานวิจัยมากมายทำการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ประสิทธิภาพ และความสำเร็จของการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน งานวิจัยที่ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของกองทุนหมู่บ้านได้ชี้ให้เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านมีประเด็นปัญหาที่ควรได้รับความเอาใจใส่และแก้ไขอยู่หลายประเด็น เช่น ความรู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (เกษตร, 2547) การจัดทำบัญชี (ประสิทธิ์, 2547) และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน (ประจักษ์, 2545 ; จันทร์จิรา, 2548 ; พนม, 2547) เป็นต้น ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้าน (ยุววรรณ, 2545 ; ศรีราวุธ, 2547 ; สมภพ, 2547 ; อวยพร, 2548) ได้ทำการสำรวจและนำเสนอผลกระทบและความสำเร็จ

ของกองทุนหมู่บ้านในความคิดเห็นของบุคคลและกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน

อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวนั้นเป็นการศึกษาในแง่ของกระบวนการบริหารกองทุนหมู่บ้าน นั่นคือ เป็นการศึกษาในแง่ของการบริหารงานในด้านต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ การจัดองค์กรกองทุนหมู่บ้าน ด้านสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และด้านสนับสนุนกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปในทางสังคมศาสตร์และพัฒนาสังคม นอกจากนี้ การวิจัยเกือบทั้งหมดเป็นการศึกษาในแบบกรณีศึกษาหมู่บ้านเฉพาะกลุ่ม ทำให้เกิดการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น

งานวิจัยก่อนๆ ยังใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ การใช้แบบสอบถามมีข้อเสียที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจตอบตามความคาดหวังของผู้ออกแบบสอบถาม รวมทั้งอาจมีความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามแฝงอยู่ในคำตอบ จนอาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้บิดเบือนไปจากความเป็นจริง

จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่ผ่านมามีข้อจำกัดในเรื่องต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ในงานวิจัยนี้จึงจะทำการศึกษาในเรื่องความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโดยพิจารณาข้อมูลทางการเงินที่ยังไม่มีผู้ที่ศึกษามาก่อน และงานวิจัยนี้จะทำการศึกษากองทุนหมู่บ้านจาก 4 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 724 หมู่บ้านเพื่อให้เกิดแนวทางในการศึกษาข้อมูลทางการเงินเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านในภาพรวมและพิจารณาว่า กองทุนหมู่บ้านใดควรได้รับความเอาใจใส่และเข้าไปพัฒนาการจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นลำดับก่อนและหลัง

ในการนำเสนองานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวัตถุประสงค์งานวิจัยเป็นลำดับแรก หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้อธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และรายงานผลการวิจัยที่ได้จากการเก็บข้อมูล ส่วนสุดท้ายผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะและสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ ในงานวิจัย

วัตถุประสงค์งานวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน นั้นหมายถึงการประเมินความสามารถในการบริหารทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ในระดับสถาบันการเงินขนาดใหญ่ นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีการเสนอแนะแนวทางในการประเมินความสามารถในการบริหารทางการเงิน โดยการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินใน 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงทางการตลาด ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546) ความสัมพันธ์ของความเสี่ยงทั้งห้าด้านเป็นไปตามรูปที่ 1

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาด้านเครดิตและด้านสภาพคล่องเท่านั้น เนื่องจากว่ากองทุนหมู่บ้านถือว่าเป็นหน่วยธุรกิจทางการเงินที่มีขนาดเล็กและไม่ซับซ้อน และเมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านการตลาด ด้านการปฏิบัติการ และด้านกลยุทธ์จะเห็นว่า ความเสี่ยงด้านนี้จะเกิดขึ้นเมื่อสถาบันการเงินมีความซับซ้อนของธุรกรรม ซึ่งกองทุนหมู่บ้านยังไม่มีการพัฒนาไปถึงขั้นดังกล่าว การพิจารณาข้อมูลทางการเงินของแต่ละกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการพิจารณาความเสี่ยงด้านเครดิตและด้านสภาพคล่องตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานว่า ข้อมูลทางการเงินจะแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน และประสิทธิภาพนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านได้ ดังรูปที่ 2

ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินในที่นี้ ผู้วิจัยหมายถึง ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินซึ่งโดยทั่วไปสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจได้หลายด้าน เช่น อัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการชำระหนี้, อัตราส่วนทางการเงินแสดงสภาพคล่อง, อัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการบริหารงาน, และอัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการทำกำไร เป็นต้น ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินเหล่านี้ในศาสตร์วิชาการบัญชีบริหารแล้วถือเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานะทางการเงินซึ่ง

บ่งบอกได้ถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร (สมนึก, 2548) นั้นหมายความว่า ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจะสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการประเมินประสิทธิภาพการบริหารทางการเงิน โดยประสิทธิภาพการบริหารทางการเงินสามารถพิจารณาได้ในหลายๆ ด้านขึ้นอยู่กับข้อมูลอัตราส่วนที่พิจารณา เช่น ประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์พิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการบริหารงาน, ประสิทธิภาพการบริหารหนี้สินพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการชำระหนี้, และประสิทธิภาพการบริหารทุนพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินแสดงความสามารถในการทำกำไร เป็นต้น

โดยทั่วไปในการประเมินการบริหารทางการเงินว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ ในทางการบัญชีบริหาร อาจทำการประเมิน โดยเป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทกับอัตราส่วนที่บริษัทอื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกันทำได้ หรือเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมนั้น (สมนึก, 2548) เช่น บริษัท เอ จำกัด อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องหนัง มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset) ในปี 2550 เท่ากับ 0.25 ในขณะที่อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์โดยเฉลี่ยของบริษัทอื่นๆ ที่อยู่ ในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องหนังเท่ากับ 0.20 นั้นแสดงว่า บริษัท เอ จำกัดมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันโดยรวม หมายความว่า บริษัท เอ มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ได้ดีกว่าความสามารถ โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรม นั้นแสดงว่า บริษัท เอ น่าจะมีความสามารถในการดำเนินงานที่ดี และมีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถดำเนินงานธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารทางการเงินนี้เป็นปัจจัยที่ช่วยในการพิจารณาว่า ธุรกิจหรือกองทุนหมู่บ้านจะมีความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้หรือไม่

จากวัตถุประสงค์หลักงานวิจัยนี้คือการพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โดยพิจารณาข้อมูลทางการเงิน ดังนั้น คำถาม

ของงานวิจัยนี้คือ

1. เพื่อทราบว่า กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนหมู่บ้านมีอัตราส่วนทางการเงินเท่าใด
2. เพื่อพิจารณาว่า อัตราส่วนทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านมีความแตกต่างกันหรือไม่ และความแตกต่างนี้จะมีความสัมพันธ์กับการบริหารกองทุนหมู่บ้านอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ในจังหวัดขอนแก่นประกอบไปด้วย 20 อำเภอ 6 ถึงอำเภอ 198 ตำบล 2,307 หมู่บ้าน 280 ชุมชน (สำนักงานจังหวัดขอนแก่น, 2549) แต่เนื่องจากระยะเวลาและเงินทุนมีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษากองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอน้ำพองและอำเภอบ้านฝาง สามอำเภอแรกเป็นอำเภอที่มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านมากที่สุดในจังหวัดขอนแก่นตามข้อมูลปี 2549 (สำนักงานจังหวัดขอนแก่น, 2549) ส่วนอำเภอบ้านฝางนั้นเป็นอำเภอแรกที่มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนหมู่บ้านและมีการจัดทำข้อมูลกองทุนหมู่บ้านที่ครบถ้วนที่สุดในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งทั้ง 4 อำเภอนั้นมีจำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 724 หมู่บ้าน ถือเป็น 30.25 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ทำจดหมายขอข้อมูลทางการเงินซึ่งประกอบไปด้วย งบการเงิน รายละเอียดประกอบงบการเงิน และรายงานการประชุมจากฝ่ายพัฒนาชุมชนในแต่ละอำเภอ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากนักพัฒนาชุมชนในการให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้รับยังไม่ครบถ้วน เนื่องจากบางหมู่บ้านอาจไม่มีรายละเอียดประกอบงบการเงิน และบางหมู่บ้านมีงบการเงินแต่ข้อมูลสินทรัพย์หรือหนี้สินไม่ครบถ้วนทำให้ไม่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนั้น ข้อมูลทางการเงินที่นำมาวิเคราะห์มีทั้งสิ้น 400 หมู่บ้าน ซึ่งคิดเป็น 55.25 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนหมู่บ้านตัวอย่างทั้งหมด โดยจำนวน 400 หมู่บ้านแบ่งเป็นกองทุนหมู่บ้านใน

อำเภอเมืองจำนวน 103 กองทุน เป็นกองทุนหมู่บ้านในอำเภอบ้านไผ่จำนวน 91 กองทุน เป็นกองทุนหมู่บ้านในอำเภอน้ำพองจำนวน 150 กองทุน และเป็นกองทุนหมู่บ้านในอำเภอบ้านฝางจำนวน 56 กองทุน

จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วนจากจำนวนตัวอย่าง 724 หมู่บ้าน ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ข้อมูลของจำนวนตัวอย่าง 324 หมู่บ้านที่ได้ตัดออกไปอาจมีผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามที่ระเบียบวิธีวิจัยเรียกว่า selection bias แต่งานวิจัยนี้ได้ทำการพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านซึ่ง กองทุนหมู่บ้านจะมีขนาดที่ไม่แตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญ นั่นคือ ทุกหมู่บ้านมีจำนวนกองทุนหนึ่งล้านบาทในการดำเนินงานอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งไม่เหมือนกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของบริษัททั่วไปที่จำนวนทุนจะมีความแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญจนทำให้มีขนาดของบริษัทหลายขนาด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า selection bias อาจไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เสนอหลักการวิเคราะห์สถาบันการเงินไว้ 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงทางการตลาด ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546) แต่งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาด้านเครดิตและด้านสภาพคล่องเท่านั้น เนื่องจากว่ากองทุนหมู่บ้านถือได้ว่าเป็นหน่วยธุรกิจทางการเงินที่มีขนาดเล็กและไม่ซับซ้อน และเมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านการตลาด ด้านการปฏิบัติการ และด้านกลยุทธ์จะเห็นว่า ความเสี่ยงด้านนี้จะเกิดขึ้นเมื่อสถาบันการเงินมีความซับซ้อนของธุรกรรม ซึ่งกองทุนหมู่บ้านยังไม่มีพัฒนาไปถึงขั้นดังกล่าว นอกจากนี้ กองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่นมีเป็นจำนวนมากทำให้การศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของทุกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่นในทุกๆ ด้านตามหลักการวิเคราะห์สถาบันการเงินตามที่ ธปท. แนะนำนั้นเป็นไปได้ยาก

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงพิจารณาเก็บข้อมูลด้านการเงินคือ ความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เท่านั้น

1. ความเสี่ยงด้านเครดิต จะทำการพิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และอัตราส่วนรายได้ที่กองทุนหมู่บ้านได้รับ

2. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง จะพิจารณาสินทรัพย์ รายได้ และค่าใช้จ่ายที่กองทุนหมู่บ้านมีการบริหารงานอยู่ โดยพิจารณาอัตราส่วนด้านสภาพคล่องและความสามารถทางด้านการทำรายได้

ข้อมูลด้านการเงินซึ่งเป็นลักษณะข้อมูลทุติยภูมิได้ทำการรวบรวมจากงบการเงินของกองทุนหมู่บ้านที่ได้มีการนำส่งต่อ อำเภอและจังหวัดในปี 2548-2549 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะบอกถึงข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านซึ่งข้อมูลทางการเงินที่ใช้ได้สรุปไว้ในตารางที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสามารถสรุปได้ตามรูปที่ 3 โดยงานวิจัยนี้จะทำการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน หลังจากนั้นจะทำการพิจารณาจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินที่เหมือนและแตกต่างกันออกมาโดยการใช้ Cluster analysis แล้วทำการพิจารณาความแตกต่างและหาความสัมพันธ์ของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและข้อมูลทางการเงิน ซึ่งในการหาความสัมพันธ์นี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธี Correlation หลังจากนั้น จะทำการประเมินความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดตามข้อมูลทางการเงินที่มีอยู่

ผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตารางที่ 2 เป็นการรายงานข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีการปันส่วนจากตารางจะเห็นว่า รายได้ส่วนใหญ่ของกองทุนหมู่บ้านมาจากรายได้ดอกเบี้ยจากการให้สมาชิกกู้ยืมเงินใน

ลักษณะเงินสามัญ โดยมีอัตราร้อยละประมาณ 96 ของจำนวนรายได้ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า การบริหารกองทุนหมู่บ้านส่วนที่สำคัญคือ การบริหารในส่วนการเก็บดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืม ดังนั้น ผู้บริหารกองทุนหมู่บ้านควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการในส่วนนี้ ด้านค่าใช้จ่ายที่มีการปันส่วน ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการปันส่วนจะมีการกระจายรายได้ประมาณ 22 เปอร์เซ็นต์เท่าๆ กันเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และทุนเพื่อสมทบกองทุนหมู่บ้าน และรายได้อีกประมาณไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์จะกระจายไปที่ค่าใช้จ่ายในส่วนอื่นๆ ถ้าเงินปันส่วนสมทบเข้ากองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในอนาคตต่อไป จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปันส่วนเป็นเงินสมทบกองทุนที่มีสูงในหมู่บ้านใดอาจสะท้อนได้ถึงความสามารถในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้ในอนาคต เนื่องจาก หมู่บ้านนั้นจะมีทุนสำรองอยู่อย่างเพียงพอในการดำเนินงาน ในเรื่องนี้จะมีการวิเคราะห์เพิ่มเติมเมื่อผู้วิจัยได้ทำการรายงาน “ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารและข้อมูลทางการเงิน”

รายงานผลข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับอัตราส่วนต่างๆ ได้นำเสนอในตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านมีตั้งแต่ต่ำสุดคือ ศูนย์ จนถึง 0.14 โดยอัตราส่วนโดยเฉลี่ยจะประมาณ 0.05 แต่ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset) มีอัตราส่วนเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มหมู่บ้านตามอัตราส่วนทางการเงิน โดยจัดกลุ่มเป็นจำนวน 4 กลุ่ม คือ 1) จำนวนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินไม่เกิน 0.03 ; 2) จำนวนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินระหว่าง 0.03 ถึง 0.05 ; 3) จำนวนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงิน 0.05-0.08 ; และ 4) จำนวนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินมากกว่า 0.08 ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลความถี่ของจำนวนหมู่บ้านที่มีการจัดกลุ่มเป็น 4 กลุ่มข้างต้น

จากตารางที่ 4 ผลการจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านจะเห็นว่า กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีอัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ระหว่าง 0.03 ถึง 0.08 โดย

อัตราส่วนนี้บ่งชี้ให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านสามารถบริหารเงินของกองทุนหนึ่งล้านบาทให้ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาได้ในอัตราร้อยละ 3 ถึง 8 ตัวอย่างเช่น asset turnover ที่กองทุนส่วนใหญ่จะมีอัตราส่วน 0.05-0.08 ซึ่งหมายความว่า มูลค่าสินทรัพย์ 100 บาท กองทุนหมู่บ้านสามารถบริหารให้ได้ผลตอบแทนเป็นรายได้จำนวน 5 ถึง 8 บาท อัตราส่วนเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารทางการเงินที่ไม่แตกต่างกันมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา return on asset จะเห็นว่า กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีอัตราส่วนต่ำกว่า 0.03 ซึ่งอัตราส่วนนี้ได้มาจากการนำรายได้ที่หักค่าใช้จ่ายไปเป็นส่วนแล้วมาหารกับส่วนของสินทรัพย์ทั้งหมด ดังนั้น อัตราส่วนที่น้อยกว่าอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ แสดงให้เห็นว่า รายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีจะนำมาเป็นส่วนเป็นค่าใช้จ่ายที่เบากว่าส่วนที่นำมาเป็นเงินสมทบในกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้มีทุนในการให้กู้ยืมมากขึ้น และป้องกันความเสี่ยงจากการขาดเงินทุนในการบริหารงาน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการที่มีเงินทุนไม่เพียงพอให้กับสมาชิกกองทุนฯ ได้ กู้ยืมครบตามจำนวนคนที่ต้องการกู้ยืม และอาจนำไปสู่ปัญหาที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเห็นว่า สมาชิกทุกคนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการกู้ยืมเงินกองทุนฯ (กรมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

ถึงแม้ว่า อัตราส่วนทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีอัตราส่วนที่อยู่ระหว่าง 0.03 ถึง 0.08 แต่ก็มีกองทุนหมู่บ้านบางส่วนที่มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่า 0.03 หรือ สูงกว่า 0.08 แสดงให้เห็นว่า อาจมีบางกองทุนฯ ที่มีความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ที่ทำให้สามารถได้รับผลตอบแทนที่สูงในอัตราร้อยละ 8 ขึ้นไป ในขณะที่บางกองทุนหมู่บ้านสามารถบริหารกองทุนให้ได้ผลตอบแทนในอัตราร้อยละที่ต่ำกว่า 3 และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนทั้งหมดยกเว้น return on asset จะเห็นว่าแต่ละอำเภอจะมีจำนวนกองทุนหมู่บ้านส่วนหนึ่งที่มีอัตราส่วนที่สูงกว่า 0.08 และต่ำกว่า 0.03 ตัวอย่างเช่น ในตารางที่ 5 ส่วนของอำเภอเมืองแสดงให้เห็นว่า จำนวนกองทุนหมู่บ้าน 3 หมู่บ้านมี

asset turnover ต่ำกว่า 0.03 และจำนวนกองทุนฯ 10 กองทุนที่มี asset turnover สูงกว่า 0.08 กองทุนฯ 3 กองทุนที่มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่า 0.03 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น้อยกว่าอัตราส่วนที่กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ทำได้อาจเป็นสิ่งที่ยังชี้ได้ว่า กองทุนหมู่บ้านนั้นๆ อาจจะต้องได้รับการเอาใจใส่และช่วยในการพัฒนาการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน มิฉะนั้น กองทุนหมู่บ้านนั้นอาจมีปัญหามากในอนาคตได้เมื่อกองทุนหมู่บ้านได้ทำการพัฒนาเป็นสถาบันการเงินเพื่อชุมชนตามที่รัฐบาลมีนโยบายอยู่ โดยแนวทางในการพัฒนาการบริหารกองทุนหมู่บ้านนั้นอาจสามารถเรียนรู้ได้จาก 10 กองทุนหมู่บ้านที่มี asset turnover สูงกว่า 0.08

ผลการจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านโดย Cluster Analysis

นอกเหนือจากการจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านตามอัตราส่วนแต่ละอัตราส่วนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำ Cluster Analysis โดยใช้อัตราส่วนทั้ง 5 ตัวเป็นตัวกำหนดการจัดกลุ่มเป็น 4 กลุ่มตามแบบการจัดกลุ่มโดยใช้ความถี่ นอกจากนี้ยังได้ทำการจัดกลุ่มโดยใช้อัตราส่วน 3 อัตราส่วนคือ Asset Turnover, Return on Equity 1 และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อเงินกองทุน 1 ล้านบาทเป็นตัวกำหนด หลังจากพิจารณาผลที่ได้จากการจัดกลุ่มของ SPSS การจัดกลุ่มแบบ 4 กลุ่มได้ผลลัพธ์ที่คล้ายๆ กับผลการวิเคราะห์ความถี่ของอัตราส่วนทางการเงินที่มีการแยกพิจารณาแต่ละอัตราส่วนนั้นคือมีกลุ่ม 2 กลุ่มที่มีจำนวนกองทุนส่วนน้อย และอีก 2 กลุ่มที่เหลือเป็นจำนวนกองทุนฯ ส่วนใหญ่ เช่น เมื่อพิจารณายอดรวมของกองทุนหมู่บ้านในตารางการจัดกลุ่มโดยใช้ 5 อัตราส่วนจะเห็นว่า กลุ่มที่ 1 และ 4 มีจำนวนกองทุนฯ ส่วนใหญ่ของจำนวนกองทุนฯ ตัวอย่างทั้งหมด (กลุ่มที่ 1 มี 283 กองทุน และกลุ่มที่ 4 มี 75 กองทุน) ในขณะที่กลุ่มที่ 2 และ 3 มีจำนวนกองทุนส่วนน้อย เมื่อพิจารณาตารางการจัดกลุ่มโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน 3 อัตราส่วน ผลรวมที่ปรากฏในตารางที่ 5 จะคล้ายๆ กับการจัดกลุ่มโดยใช้ 5 อัตราส่วน

เมื่อพิจารณาค่ากลางของ Cluster ในตารางที่ 6² จะพบว่า ในตาราง “ข้อมูลรวมทุกอำเภอ” ทั้ง 4 กลุ่มจะมีค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่แตกต่างกันซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่งจะมีค่าเฉลี่ยของทุกตัวแปรสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ นั่นหมายถึง กองทุนหมู่บ้านในกลุ่มดังกล่าวมีอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ และอาจเป็นสิ่งสะท้อนได้ว่า กองทุนหมู่บ้านในกลุ่มนี้อาจมีการบริหารทางการเงินที่พร้อมจะนำกองทุนหมู่บ้านเป็นนิติบุคคลได้ ในตาราง “ข้อมูลรวมทุกอำเภอ” กลุ่มนี้จะเป็น Cluster 1

กลุ่มที่สองจะมีค่าเฉลี่ยของทุกตัวแปรอยู่ในระดับกลางๆ ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนหมู่บ้านมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความสามารถในการดำเนินงานไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งผลที่ได้นี้สอดคล้องผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ของแต่ละอัตราส่วน ในตาราง “ข้อมูลรวมทุกอำเภอ” กลุ่มนี้จะเป็น Cluster 2

กลุ่มที่สามจะมีค่าเฉลี่ยของหนึ่งหรือสองตัวแปรที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรอื่นๆ จากตารางจะเห็นว่าเป็นค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนรายได้ต่อกบประมาณของกองทุนเงินล้านที่ต่ำกว่าอัตราส่วนอื่นๆ ในตาราง “ข้อมูลรวมทุกอำเภอ” กลุ่มนี้จะเป็น Cluster 3

กลุ่มสุดท้ายจะมีค่าเฉลี่ยของทุกตัวแปรอยู่ในระดับต่ำที่สุด นั่นคือ กองทุนหมู่บ้านในกลุ่มนี้มีอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมและควรได้รับการเอาใจใส่และพัฒนาให้มีการบริหารทางการเงินที่ดีขึ้น ในตาราง “ข้อมูลรวมทุกอำเภอ” กลุ่มนี้จะเป็น Cluster 4

การจัดกลุ่มโดยใช้ Cluster Analysis แสดงให้เห็นว่า มีบางกองทุนที่การบริหารทางการเงินอาจสามารถทำให้อำเภอหมู่บ้านมีการทำงานอย่างต่อเนื่องได้ และบางกองทุนหมู่บ้านอาจสามารถบริหารงานให้กองทุนหมู่บ้านมีการขยายงานต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านที่ต้องการให้กองทุนหมู่บ้านเป็น

แหล่งเงินทุนสำหรับหมู่บ้านตนเองและชุมชนอื่นๆ ด้วยในขณะเดียวกัน ผลที่ได้จากการจัดกลุ่มตามอัตราส่วนทางการเงินก็สะท้อนให้เห็นว่า อาจจะมีบางกองทุนหมู่บ้านที่อาจมีปัญหาเกิดขึ้นเมื่อกองทุนหมู่บ้านได้รับการพัฒนาเป็นสถาบันการเงินขนาดเล็กของชุมชนและกลุ่มกองทุนหมู่บ้านนี้ควรได้รับความช่วยเหลือและเอาใจใส่ในการบริหารกองทุนหมู่บ้านเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นสถาบันการเงินขนาดเล็กเพื่อชุมชนอย่างไรก็ตาม เมื่อทำการจัดกลุ่มแยกแต่ละอำเภอแล้ว (ผลการจัดกลุ่มนำเสนอในตารางที่ 6) พบว่า ในอำเภอบ้านไผ่ ผลการจัดกลุ่มจะแตกต่างจากอำเภออื่นๆ นั่นคือ จำนวนกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มที่สี่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนทุกตัวแปรต่ำที่สุด (จำนวน 81 หมู่บ้าน) แต่ค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ได้ยังมีค่าเป็นบวก ในขณะที่กองทุนหมู่บ้านในอำเภออื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มนี้มีค่าเฉลี่ยตัวแปรเป็นลบ แสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านในอำเภอบ้านไผ่มีอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยที่สูงกว่ากองทุนหมู่บ้านในอำเภออื่นๆ และกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มที่สี่ของอำเภอบ้านไผ่อาจมีความสามารถในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยเท่าๆ กับกองทุนหมู่บ้านกลุ่มที่สองหรือสามในอำเภออื่นๆ ก็ได้ ซึ่งในเรื่องนี้อาจต้องมีการศึกษาในรายละเอียดต่อไป

ปัจจัยบ่งชี้ความสามารถในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านทำให้ทราบว่า มีกองทุนหมู่บ้านบางกองทุนฯ ที่ควรได้รับการเอาใจใส่เพื่อให้มีการพัฒนากองทุนฯ อย่างเข้มแข็งและบางกลุ่มที่มีผลการดำเนินงานที่ดี ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาต่อไปว่า จะมีปัจจัยใดบ้างที่อาจเป็นข้อเสนอแนะกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงานเพื่อเตรียมการในการพัฒนาเป็นกองทุนฯ ที่เข้มแข็งขึ้น

ถ้าพิจารณาหลักการปันส่วนค่าใช้จ่ายจะเห็นว่า

² เนื่องจากการจัดกลุ่มด้วย 3 อัตราส่วนและ 5 อัตราส่วนได้จำนวนกองทุนหมู่บ้านในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกัน ตารางที่ 6 จึงนำเสนอค่าเฉลี่ยของตัวแปร (standardized) เฉพาะการจัดกลุ่มโดยใช้ 3 อัตราส่วน

มีค่าใช้จ่ายอยู่ 2 ประเภทที่จะสะสมในกองทุนหมู่บ้าน (ไม่มีกรเบิกใช้) คือ เงินสมทบกองทุนและเงินประกันความเสี่ยง โดยเงินสมทบกองทุนจะเป็นเงินทุนที่สะสมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนหมู่บ้านที่อาจนำไปสู่การให้กู้ยืมแก่สมาชิกเพิ่มเติมจากกองทุน 1 ล้านบาทได้ ดังนั้น จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุนจะเป็นส่วนที่อาจนำกองทุนหมู่บ้านไปสู่การเติบโตและความมั่นคงได้

ในขณะเดียวกัน ทฤษฎีความเป็นตัวแทน (Agency Theory) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและองค์กรธุรกิจไว้ว่า ผู้บริหารจะดำเนินงานให้ดีเมื่อตนเองได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่พอใจจากองค์กร ดังนั้น ตามทฤษฎีนี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจจะมีการดำเนินงานที่ดีเมื่อตนเองได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม

เพื่อเป็นการทดสอบว่า จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุน และที่ปีนส่วนเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการอาจเป็นปัจจัยบ่งชี้ความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุน และจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการ ผลของการทดสอบแสดงอยู่ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์โดยวิธี Spearman ให้เห็นว่า Asset Turnover และ Return on Equity 1 มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุน และจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนเป็นค่าตอบแทน ณ ระดับนัยสำคัญที่น้อยกว่า 1 เปอร์เซ็นต์ โดยความสัมพันธ์ของ Asset Turnover และ จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุนเป็นไปในเชิงบวก นั่นหมายความว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีเปอร์เซ็นต์การปีนส่วนของเงินสมทบกองทุนสูงจะมี Asset Turnover สูงด้วย ความสัมพันธ์ของ Return on Equity 1 กับ จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุน ก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน Asset Turnover และ Return on Equity 1 ถือว่าเป็นอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการบริหารและผลการดำเนินงาน

ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีเปอร์เซ็นต์ในการปีนส่วนรายได้เข้าเป็นเงินสมทบกองทุนสูงอาจมีความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ให้พัฒนาเป็นสถาบันทางการเงินที่แข็งแกร่งได้

อย่างไรก็ตาม ผลของความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการกลับเป็นไปในเชิงลบซึ่งไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ นั่นหมายความว่า กองทุนหมู่บ้านที่ให้ค่าตอบแทนกรรมการสูงไม่ได้แสดงว่ากองทุนหมู่บ้านนั้นจะมีอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและการจัดการที่สูง ทฤษฎีความเป็นตัวแทน (Agency Theory) อาจไม่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายการบริหารกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการได้ อาจมีเหตุปัจจัยอื่นๆ ที่ควรพิจารณา

จากผลของความสัมพันธ์จะเห็นว่า จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่ปีนส่วนสมทบเข้ากองทุนจะเป็นส่วนที่ทำให้กองทุนฯ มีการขยายการกู้ยืมให้กับสมาชิกกองทุนฯ ได้และอาจนำไปสู่การเติบโตและความมั่นคงของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น ในการบริหารกองทุนหมู่บ้านอาจจะต้องมีการพิจารณาเพิ่มเปอร์เซ็นต์การปีนส่วนในส่วนนี้เพื่อให้กองทุนฯ มีการพัฒนาไปสู่การเป็นสถาบันทางการเงินที่มั่นคงสำหรับชุมชนของตนเองและชุมชนใกล้เคียง

ข้อจำกัดในงานวิจัย

การวิจัยนี้ได้พิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่นจำนวน 4 อำเภอ ซึ่งผลการศึกษ้อัตราส่วนทางการเงินแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลทางการเงินอาจสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการบริหารทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านได้ แต่งานวิจัยนี้ก็ยังมีข้อจำกัดที่ผู้อ่านควรรับทราบไว้

งานวิจัยนี้เป็นการใช้ข้อมูลทางการเงินในการวิเคราะห์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้น การประเมินความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่มีการพิจารณาจะเป็นเพียงทางด้านการบริหารทางการเงิน

กองทุนหมู่บ้านที่งานวิจัยนี้เห็นว่า การบริหารทางการเงินในอนาคตอาจมีปัญหาได้นั้น อาจมีความสามารถในการดำเนินงานได้ถ้ามีการพิจารณาความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน การตลาด และด้านเครดิต และผลการศึกษาออกมาว่า กองทุนหมู่บ้านนั้นมีการบริหารจัดการที่ดีในด้านอื่นๆ นอกจากนี้ ถึงแม้ว่า ผลการวิจัยจะชี้ว่า บางหมู่บ้านมีอัตราส่วนทางการเงินที่ดีก็ไม่ได้หมายความว่า หมู่บ้านนั้นๆ จะไม่มีปัญหาด้านอื่นๆ เพราะแต่ละหมู่บ้านอาจจะมีปัญหาที่แตกต่างกันที่งานวิจัยนี้ไม่สามารถบ่งชี้ได้อย่างที่ นายสุพจน์ อวาส ผู้อำนวยการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ในงานเสวนาเรื่อง “กองทุนหมู่บ้าน เหตุใดชุมชนเมืองจึงมีปัญหามากกว่าหมู่บ้าน?” ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันมากตามสภาพพื้นที่ (กรุงเทพธุรกิจ, 2548) ดังนั้น การศึกษาในหลายด้านๆ ของกองทุนหมู่บ้านจึงเป็นเรื่องสำคัญ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยทางการเงินนี้จะเหมือนจุดเริ่มต้นให้เกิดการศึกษากองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาในทุกๆ ด้านของการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

นอกจากนี้ ข้อมูลทางการเงินนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่หลายๆ อย่าง ได้แก่ ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งได้มีผู้ตั้งข้อสังเกต (กรุงเทพธุรกิจ, 2548) ว่า ข้อมูลทางการเงินที่จัดทำโดยกองทุนหมู่บ้านมีการตกแต่งตัวเลขทางการเงินบัญชี ทำให้ข้อมูลเหล่านั้นอาจไม่น่าเชื่อถือ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์งานวิจัยมาสนับสนุนการกล่าวอ้างนี้ นอกจากนี้ ข้อมูลทางการเงินที่ได้ทำการจัดเก็บเป็นข้อมูลในงบการเงินที่เกิดจากปีที่มีการปิดงวดบัญชีที่แตกต่างกันทำให้ข้อมูลอาจอยู่ในช่วงที่ต่างกัน ผู้วิจัยได้พยายามลดข้อจำกัดนี้โดยการจำกัดเฉพาะรายงานทางการเงินของปี 2548 และ 2549 เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากข้อจำกัดของงานวิจัยที่มีอยู่และนอกเหนือจากอัตราส่วนทางการเงิน ผู้ที่สนใจในการทำวิจัยกองทุนหมู่บ้านอาจมีการศึกษาความเสี่ยงด้านอื่นๆ ของกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการบริหาร

จัดการในเรื่องการปฏิบัติการ ด้านการตลาด และด้านเครดิต แต่ผู้ที่ต้องการทำวิจัยนั้นจะต้องมีการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงนี้ เนื่องจากว่ากองทุนหมู่บ้านถือได้ว่าเป็นหน่วยธุรกิจทางการเงินที่มีขนาดเล็กและไม่ซับซ้อน และเมื่อพิจารณาความเสี่ยงด้านการตลาดและด้านกลยุทธ์จะเห็นว่า ความเสี่ยงด้านนี้จะเกิดขึ้นเมื่อสถาบันการเงินมีความซับซ้อนของธุรกรรมซึ่งกองทุนหมู่บ้านยังไม่มีพัฒนาไปถึงขั้นดังกล่าว งานวิจัยในอนาคตอาจต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพียงด้านเดียว และอาจสามารถนำหลักการกำกับดูแลกิจการมาประยุกต์ในการวิจัยได้

สำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน อาจสามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการเลือกกองทุนหมู่บ้านที่จะเข้าไปทำการพัฒนาในเรื่องการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้กองทุนดังกล่าวนี้มีการดำเนินงานที่ดีเพื่อรองรับกับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจสามารถนำวิธีการวิจัยทางสถิติด้วยข้อมูลทางการเงินนี้ไปประยุกต์ใช้ในการค้นหากองทุนหมู่บ้านอื่นๆ ทั้งในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอื่นๆ ที่ควรได้รับการเอาใจใส่และพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

บทสรุป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านซึ่งจะมีการพัฒนาเป็นสถาบันทางการเงินเพื่อชุมชน โดยเป็นการพิจารณาข้อมูลทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านจำนวน 400 กองทุนฯ ใน 4 อำเภอในจังหวัดขอนแก่นจากการศึกษาอัตราส่วนรายได้พบว่า รายได้ดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมประเภทสามัญถือเป็นรายได้หลักของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น การจัดการในเรื่องการเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ยืมประเภทสามัญถือเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารทางการเงินของกองทุนฯ และผลการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่ได้แสดงให้เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารทางการเงินใกล้เคียงกัน มีบางหมู่บ้านเท่านั้นที่

มีความสามารถในการบริหารทางการเงินแตกต่างกันไป จากกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านทุกกองทุนมีความพร้อมในการจัดตั้งและดำเนินงานแบบนิติบุคคล กองทุนหมู่บ้านที่มีอัตราส่วนทางการเงินที่แตกต่างควรที่จะได้ศึกษาการบริหารกองทุนหมู่บ้านจากกองทุนฯ ที่มีอัตราส่วนทางการเงินที่สูงกว่า นอกจากนี้ ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและเงินสมทบกองทุนปันส่วนแสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีเปอร์เซ็นต์ในการปันส่วนรายได้เข้าเป็นเงินสมทบกองทุนสูงอาจมีความสามารถในการบริหารกองทุนฯ ให้พัฒนาเป็นสถาบันทางการเงินได้อย่างเข้มแข็ง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเพียงด้านเดียวเท่านั้นคือข้อมูลทางการเงิน ดังนั้น การศึกษาทางด้านการปฏิบัติการและการบริหารของกองทุนหมู่บ้านควบคู่ไปกับการพิจารณาข้อมูลทางการเงินย่อมก่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการนำข้อมูลทางการเงินที่ได้มีการจัดทำโดยกองทุนหมู่บ้านมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย และผู้วิจัยเชื่อว่า ถ้าได้มีการศึกษาจำนวนกองทุนหมู่บ้านมากขึ้นและมีการพิจารณาความเสี่ยงทางด้านการเงินควบคู่กับความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการอาจจะก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานและการบริหารกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นระบบมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

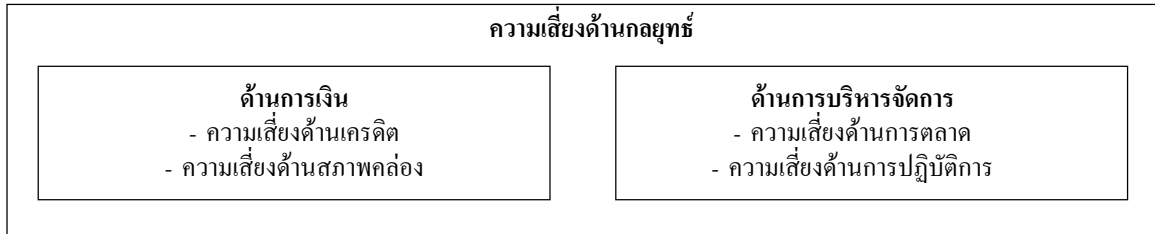
งานวิจัยนี้สามารถจัดทำจนสำเร็จได้เพราะได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยของศูนย์ข้อมูลธุรกิจและอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน ในการให้ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านทั้ง 4 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำในการจัดทำวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายๆ ท่านโดยเฉพาะ ผศ.ดร. กัลปพฤกษ์ ผิวทองงาม และ ผศ.ดร. ก่อพงษ์ พลโยธาฯ รวมทั้งงานวิจัยนี้ได้มีการนำเสนอในงานประชุมวิชาการด้านธุรกิจและเศรษฐกิจ

อีสาน ครั้งที่ 1 ณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้รับคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมงานประชุมวิชาการ นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิของวารสารวิจัย มข. ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

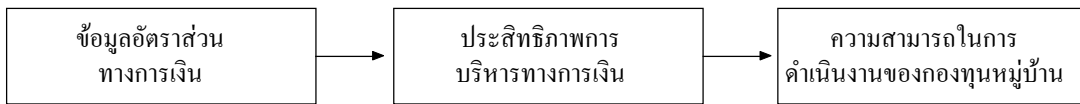
เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2548. **กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.** (อ้างเมื่อ 15 มีนาคม 2550) เข้าถึงได้จาก: <http://ie.nesdb.go.th/gd/html/forms/Projects/MooBanProject/MooBanProjectExplain.htm>.
- กรุงเทพธุรกิจ. 2548. **กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน.** (อ้างเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2550) เข้าถึงได้จาก: <http://www.rakbankerd.com>.
- เกษตร รอดอ่อง. 2547. **ขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านสินเชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.** รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์จิรา พรหมเทพ. 2548. **การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.** รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.). 2546. **คู่มือตรวจสอบความเสี่ยงของสถาบันการเงิน.** (อ้างเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2550) เข้าถึงได้จาก: <http://www.bot.or.th>.

- ประจักษ์ ผลเรือง. 2545. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสิทธิ์ พาโฮม. 2547. การศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พนม สิงห์สาย. 2547. ความสามารถในการปฏิบัติงานของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยูววรรณ รัฐกุล. 2545. ผลการสำรวจกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. BOT working paper. สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (อ้างเมื่อ 15 มีนาคม 2550) เข้าถึงได้จาก: <http://www.bot.or.th>.
- ศราวดี แสนนาวิน. 2547. ประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. 2548. การบัญชีบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมกกรอ-อิล.
- สมภพ ศิริคำ. 2547. แนวทางการใช้เงินเชื่อของกองทุนหมู่บ้านที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพ กรณีศึกษาอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. 2549. รายงานความคืบหน้าสถานการณ์กองทุน. (อ้างเมื่อ 5 ตุลาคม 2549) เข้าถึงได้จาก: <http://www.villagefund.thaigov.go.th>.
- สำนักงานจังหวัดขอนแก่น. 2549. ข้อมูลสำคัญในจังหวัดขอนแก่น. (อ้างเมื่อ 5 ตุลาคม 2549) เข้าถึงได้จาก: <http://www.khonkaenpoc.com>.
- อวยพร วงศ์กณานุรักษ์. 2548. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

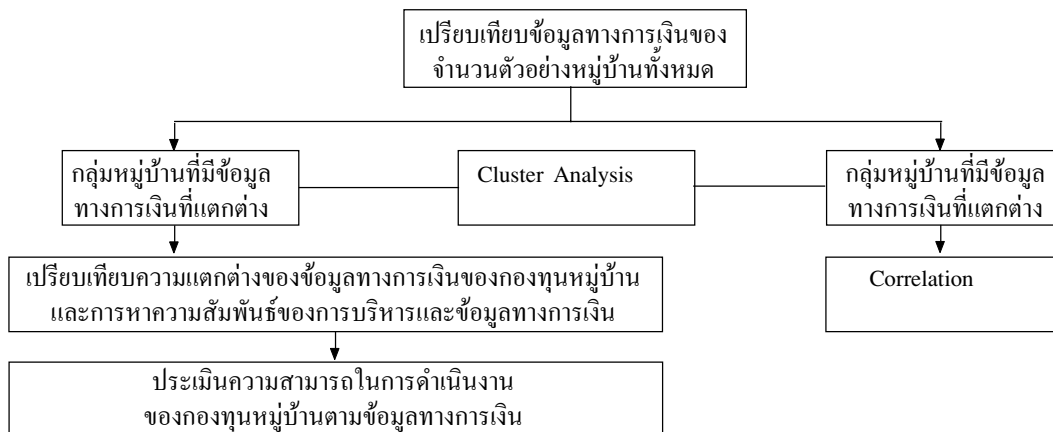
รูปที่ 1 สรุปหลักการวิเคราะห์สถาบันการเงิน

รูปที่ 2 หลักการพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 1 ข้อมูลทางการเงินเพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน	ข้อมูลที่ใช้
อัตราส่วนเปรียบเทียบรายได้จากแหล่งต่างๆ	บัญชีรายได้
อัตราส่วนเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย	ข้อมูลกำไรส่วนที่นำมาปันส่วนหรือจัดสรร
Asset turnover	รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย/สินทรัพย์
Return on Asset	รายได้หักกำไรที่นำมาปันส่วน/สินทรัพย์
Return on Equity1	รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย/ทุน
Return on Equity2	(รายได้-ค่าใช้จ่ายปันส่วน)/ทุน
Interest/fund 1 mill.	รายได้ดอกเบี้ย/กองทุน 1 ล้านบาท

รูปที่ 3 สรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 2 รายงานข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีการปันส่วนจากรายได้

	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
รายได้						
รายได้ธนาคาร	397	1.000	0.000	1.000	0.028	0.133
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	397	1.000	0.000	1.000	0.959	0.147
รายได้ค่าปรับ	397	0.510	0.000	0.510	0.007	0.036
รายได้อื่นๆ	398	1.000	0.000	1.000	0.005	0.055
ค่าใช้จ่ายปันส่วน						
เงินปันผลค่าหุ้น	393	1.000	0.000	1.000	0.109	0.117
เงินประกันความเสี่ยง	393	1.000	0.000	1.000	0.081	0.118
เงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้	393	0.634	0.000	0.634	0.077	0.086
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	393	0.667	0.000	0.667	0.222	0.097
ทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพฯ	393	0.405	0.000	0.405	0.064	0.070
ทุนเพื่อสมทบกองทุน	393	0.850	0.000	0.850	0.215	0.152
จัดสรรสวัสดิการแก่สมาชิก	393	0.602	0.000	0.602	0.056	0.081
ทุนเพื่อสาธารณประโยชน์	393	0.350	0.000	0.350	0.083	0.066
อื่นๆ	393	0.844	0.000	0.844	0.093	0.083

ตารางที่ 3 รายงานข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วน	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Asset Turnover	400	0.0000	0.1170	0.0523	0.0149
Return on Asset	400	0.0000	0.0597	0.0161	0.0095
Return on Equity1	400	0.0000	0.1325	0.0554	0.0167
Return on Equity2	400	0.0000	0.1274	0.0545	0.0161
Interest/fund 1 mill.	400	0.0000	0.1470	0.0596	0.0200
Valid N (listwise)	400				

ตารางที่ 4 การจัดกลุ่มจำนวนกองทุนหมู่บ้านตามอัตราส่วนทางการเงิน

Ratios	Asset Turnover	Return On Assets	Return On Equity1	Return On Equity2	Interest/ fund 1 mill.
ข้อมูลรวมทุกอำเภอ					
Lowest-0.003	28	370	24	26	20
0.03-0.05	124	28	101	116	55
0.05-0.08	232	2	255	239	294
0.08-highest	16	0	20	19	31
Total	400	400	400	400	400
อำเภอเมือง					
Lowest-0.003	3	97	3	3	4
0.03-0.05	32	6	27	27	9
0.05-0.08	58	0	62	62	68
0.08-highest	10	0	11	11	22
Total	103	103	103	103	103
อำเภอน้ำพอง					
Lowest-0.003	18	142	18	18	14
0.03-0.05	49	7	35	45	14
0.05-0.08	79	1	92	83	118
0.08-highest	4	0	5	4	4
Total	150	150	150	150	150
อำเภอน้ำฝาง					
Lowest-0.003	16	77	11	16	1
0.03-0.05	74	13	77	72	2
0.05-0.08	1	1	3	3	83
0.08-highest	0	0	0	0	5
Total	91	91	91	91	91
อำเภอน้ำฝาง					
Lowest-0.003	7	54	3	5	1
0.03-0.05	27	2	28	28	30
0.05-0.08	21	0	24	22	25
0.08-highest	1	0	1	1	
Total	56	56	56	56	56

ตารางที่ 5 การจัดกลุ่มโดย Cluster Analysis

การจัดกลุ่มโดยใช้อัตราส่วน 5 อัตราส่วน		จำนวนกองทุนหมู่บ้านแต่ละ Cluster				Total
		1	2	3	4	
อำเภอเมือง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	62	8	17	16	103
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	22	67	57	21	26
อำเภอน้ำพอง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	109	2	4	35	150
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	39	17	13	47	38
อำเภอบ้านไผ่	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	80	1	8	2	91
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	28	8	27	3	23
อำเภอบ้านฝาง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	32	1	1	22	56
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	11	8	3	29	14
รวม	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	283	12	30	75	400
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมด	100	100	100	100	100
การจัดกลุ่มโดยใช้อัตราส่วน 3 อัตราส่วน		จำนวนกองทุนหมู่บ้านแต่ละ Cluster				Total
		1	2	3	4	
อำเภอเมือง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	1	14	73	15	103
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	14	67	25	20	26
อำเภอน้ำพอง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	3	3	110	34	150
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	43	14	37	45	38
อำเภอบ้านไผ่	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	1	4	84	2	91
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	14	19	28	3	23
อำเภอบ้านฝาง	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	2	0	30	24	56
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมดในกลุ่ม	29	0	10	32	14
รวม	จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	7	21	297	75	400
	% จากจำนวนกองทุนฯ ทั้งหมด	100	100	100	100	100

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของตัวแปร (Standardised) ในการจัดกลุ่มรวมข้อมูลทุกอำเภอและแยกข้อมูลเป็นแต่ละอำเภอ

	การจัดกลุ่มโดยใช้ 3 อัตราส่วน			
	ข้อมูลรวมทุกอำเภอ			
	Cluster			
	1	2	3	4
จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	21	297	7	75
Asset Turnover	2.4394	0.1318	1.5754	-1.3517
ROE1	2.5307	0.1173	1.5376	-1.3162
Interest/fund	2.4958	0.1511	-2.4572	-1.0645
อำเภอเมือง				
จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	7	18	63	15
Asset Turnover	3.4361	1.2721	0.0168	-1.1103
ROE1	3.6121	1.2647	-0.0011	-1.0967
Interest/fund	3.3339	1.2539	0.0965	-1.0595
อำเภอน้ำพอง				
จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	3	126	3	18
Asset Turnover	2.4080	-0.0856	1.8406	-2.1083
ROE1	2.5010	-0.0939	1.6694	-2.0498
Interest/fund	2.3683	0.0543	-2.8685	-2.0382
อำเภอบ้านไผ่				
จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	1	8	1	81
Asset Turnover	2.9650	1.1936	0.4687	0.1425
ROE1	3.0850	1.2003	0.4556	0.1245
Interest/fund	4.3672	1.1816	-2.9759	0.2036
อำเภอบ้านฝาง				
จำนวนกองทุนหมู่บ้าน	1	21	23	11
Asset Turnover	4.3382	0.2965	-0.5932	-1.4380
ROE1	4.6261	0.3051	-0.5897	-1.3654
Interest/fund	-1.2480	0.0532	-0.6733	-1.4295

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์โดยวิธี Spearman

		Asset Turnover	Return on Equity1	เงินสมทบกองทุน	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ
Asset Turnover	Coefficient	1	0.995**	0.210**	-0.154**
	Sig. (1-tailed)	.	0.000	0.000	0.001
Return on Equity	Coefficient		1	0.207**	-0.142**
	Sig. (1-tailed)		.	0.000	0.002
เงินสมทบกองทุน	Coefficient			1	-0.241**
	Sig. (1-tailed)			.	0.000
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	Coefficient				1
	Sig. (1-tailed)				.

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).